

Dezyderat nr 9
Parlamentarnego Zespołu ds. Obrony Polskiej Samorządności
do Prezesa Rady Ministrów
w sprawie sprzeciwu wobec nowelizacji ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych
uchwalony na posiedzeniu Zespołu w dniu 8 czerwca 2017 r.

Jesteśmy świadkami kolejnego etapu przekształcania nowoczesnego samorządu terytorialnego – z którego jako państwo powinniśmy być dumni – w system uzależnionych od rządu rad terenowych. Działalność administracji rządowej oraz posłów Prawa i Sprawiedliwości wywołuje nieustanne wątpliwości natury konstytucyjnej dotyczące funkcjonowania samorządu w Polsce. Po zawłaszczeniu samorządom wielu kompetencji, procedowany obecnie projekt ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wpłynie na paraliż procesów inwestycyjnych.

Ponadto rozwiązania, w których regionalne izby obrachunkowe będą mogły kontrolować samorząd na podstawie kryterium gospodarności i rzetelności, jest sprzeczny z art. 171 ust. 1 Konstytucji, który stanowi, że „**Działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności**”. Opinie o niekonstytucyjności wprowadzenia kryterium gospodarności i rzetelności zostały także podniesione przez sejmowych legislatorów, podkreślających, że „to jedyna możliwa opinia”. Ponadto, projekt jest sprzeczny z zasadą samodzielności samorządu wynikającą z art. 16 ust. 2 zd. 2 Konstytucji, oraz zasadą pomocniczości i proporcjonalności.

Przyjęcie kryterium gospodarności i rzetelności spowoduje możliwość podważenia każdej decyzji inwestycyjnej, każdego najdrobniejszego zakupu. W skrajnych przypadkach możliwa będzie sytuacja, że RIO będzie wnioskować o odwołanie wójtów, burmistrzów lub prezydentów z wymyślonych powodów.

Akceptacja wskazanych zmian odbyła się bez sprzeciwu ze strony przedstawicieli rządu – tych samych, którzy na etapie prac nad projektem w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego uzgodnili z przedstawicielami poszczególnych związków samorządowych zachowanie obecnych kryteriów kontroli.

Pomijając fakt niekonstytucyjnego rozwiązania prawnego, za niedopuszczalne należy uznać rozwiązanie obecnych stosunków pracy prezesów i zastępców prezesów RIO z mocy ustawy, jednocześnie wprowadzając przepis, że Prezes Rady Ministrów według własnego

uznania powoła nowych „fachowców”, którzy będą wykonywali plan likwidacji niezależnego samorządu.

Parlamentarny Zespół ds. Obrony Polskiej Samorządności apeluje do polityków PiS-u o wycofanie niekonstytucyjnych rozwiązań prawnych, które ograniczą możliwość funkcjonowania polskiego samorządu oraz o niewprowadzanie kolejnej ustawy kadrowej, która wpłynie negatywnie na państwową instytucję, cieszącą się opinią bezstronnego, zewnętrznego i niezależnego organu kontroli.

Ponadto Zespół domaga się od Prezesa Rady Ministrów natychmiastowego udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie są planowane dalsze kroki ograniczające samodzielność jednostek samorządu terytorialnego?
2. Jakie kryteria – obok dyspozycyjności – będą przyświecały powoływaniu nowych członków kolegiów regionalnych izb obrachunkowych?
3. Czy polityka rządu ma polegać na tolerowaniu łamania ustaleń poczynionych w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego?

/-/Piotr Zgorzelski

Przewodniczący Zespołu